

Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale

**Proiectul „Stimularea angajamentului Republicii Moldova în Știința Deschisă:
suport metodologic și aplicativ ”**

**Conferința națională „Știința Deschisă în Republica Moldova”
Ediția a 2-a
27-28 octombrie 2022,**

**Elaborarea și implementarea politicilor
instituționale privind managementul datelor
de cercetare**

Ghid pentru instituțiile de cercetare

Mihai Grecu

Chișinău, 27 octombrie 2022

Structura ghidului

- Date de cercetare
- Metadate
- Seturi de date
- Servicii de date
- Stewardshipul datelor
- Planuri de management al datelor de cercetare
- Principiile directoare FAIR
- Politici privind managementul datele științifice
- Model de politică instituțională privind managementul datelor de cercetare

Date de cercetare

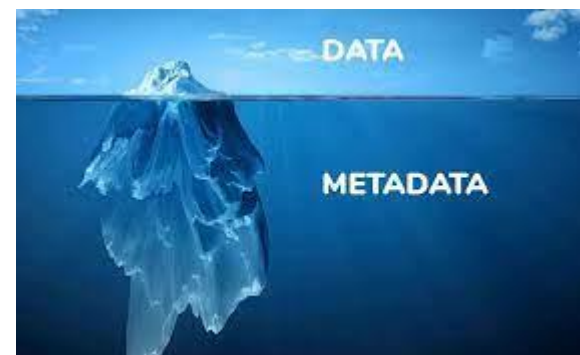
Datele de cercetare se referă la informații, în special fapte sau numere, colectate pentru a fi examinate și considerate ca bază pentru raționamente științifice, discuții sau calcule. Într-un context larg al cercetării, exemplele de date pot include date statistice, rezultate ale experimentelor, măsurători, observații rezultate din lucrările de teren/laborator, rezultate ale sondajelor, înregistrări foto/video ș.a.

Metadate

Metadatele sunt documentații care descriu date. Ele reprezintă informații descriptive sau contextuale care sunt asociate publicațiilor și datelor pentru a ajuta la identificarea, localizarea și recuperarea acestora de către utilizatori, facilitând în același timp gestionarea conținutului și a accesului.

Metadatele au de obicei forma unui set structurat de elemente.

Seturi de date

Seturile de date reprezintă colecții de statistici și informații brute generate de studiile de cercetare.

Seturile de date trebuie să poată fi localizate fiind posibilă identificarea instituției sau organizației care le-a creat. De regulă, acestea vor fi sistematizate în funcție de domeniul și disciplina de cercetare. În conceptul de „date deschise” presupune că datele ar trebui să fie accesibile în mod liber.

shutterstock.com - 692278837

Servicii de date

Serviciile de date de cercetare reprezintă instrumente, suport și instruire care sprijină personalul și cercetătorii în activitățile care țin de producerea, managementul și utilizarea datelor de cercetare. Acestea oferă soluții pentru organizarea, managementul și (re)utilizarea datelor științifice și răspund cerințelor cercetătorilor și ale altor categorii de utilizatori referitoare la date.

Stewardshipul datelor de cercetare

Stewardship-ul datelor: managementul și supravegherea activelor de date pentru a oferi informații de înaltă calitate ușor accesibile într-o manieră consistentă.

Se concentrează pe coordonarea și implementarea tactică a politicii de date.

Coordonator de date pe întreg ciclul de viață al datelor. De obicei, unul din cercetătorii de bază.

Urmărește mișcarea datelor, are grijă de corectitudinea lor, identifică probleme legate de calitatea datelor. Asigură respectarea de către utilizatori a regulilor și standardelor specificate.

Planuri de management al datelor de cercetare

Planul de management al datelor (PMD) - un document care descrie datele proiectului de cercetare, modul în care vor fi gestionate, descrise, analizate și stocate, mecanismele care utilizează păstrarea și partajarea datelor.

Scopul PMD - de a lua în considerare diferite aspecte ale gestionării datelor, generării de metadate, conservării datelor și analizei lor.

PMD asigură că datele sunt bine gestionate în prezent și sunt pregătite pentru conservare în viitor.

Contribuie la buna formalizare a proceselor de cercetare, identificarea punctelor slabe, asigurarea evidenței în efectuarea cadru cercetărilor.

Structura unui Plan de management al datelor (PMD)

Descrierea
proiectului

Datele existente

Date care vor apărea
pe parcurs

Organizarea datelor

Cadrul normativ și
codul de etică

Arhivarea, partajarea
și publicarea datelor

Responsabilități și
obligațiuni

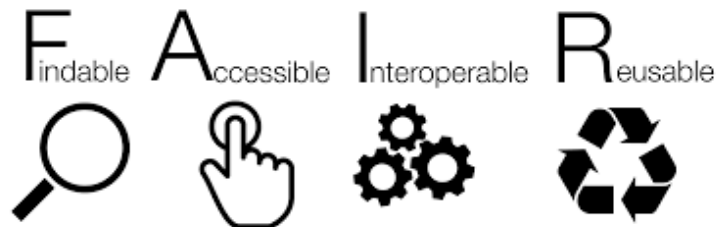
Costuri și resurse

Principii FAIR privind datele științifice

Marea provocare a cercetării intensive a datelor este de a facilita descoperirea cunoștințelor prin a asista oamenii și mașinile (calculatoarele) să descopere, să acceseze, să integreze și să analizeze datele științifice conform sarcinilor, algoritmilor și fluxurilor de lucru asociate

FAIR reprezintă un set de principii directoare pentru a face datele să fie:

- Regăsibile (*Findable*)
- Accesibile (*Accessible*)
- Interoperabile (*Interoperable*)
- Re-utilizabile (*Reusable*)

Politici privind managementul datele științifice

Politicile de date în domeniul cercetării științifice au, astfel, misiunea de a stabili obiective pe care participanții la actul cercetării trebuie să le atingă privind managementul datelor, rolurile acestora în procesul de cercetare, serviciile care susțin activitățile asupra datelor pe întreg ciclul lor de viață. La adoptarea și implementarea politicilor privind datele de cercetare se iau în considerație și alte politici precum cele privind dreptul de autor și proprietatea intelectuală, politicile de etică, codul de conduită al cercetătorului ș. a.

Data Management Policy
Committee on Information Technology

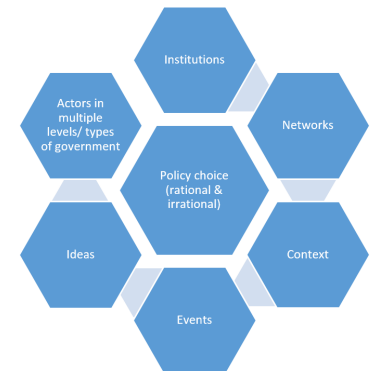
PURPOSE AND SCOPE

Data is a key asset in meeting the demands of a 21st century government. Proper data management can add value to the work of the City, including:

- Improvements in data consistency and quality
- Faster, easier access to data
- Better controls and security
- Data sharing and interoperability between datasets
- Integrated data across departments
- Data analytics and more advanced data science

Model de politică instituțională privind managementul datelor de cercetare

- Prevederi legale
- Drepturile de proprietate intelectuală
- Manipularea datelor cercetării
- Responsabilități, drepturi și obligațiuni
- Responsabilități ale cercetătorilor
- Responsabilitățile instituției de cercetare
- Validitate

Mulțumesc!

Mihai Grecu
Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale

R. Moldova, 2028, or. Chișinău, str. Academiei, 5A

Telefon: (+373-22) 28 98 39,

Fax: (+373-22) 28 98 49

E-mail: iinfo@idsi.md, mihai.grecu@idsi.md